EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 20.7.2021
COM(2021) 409 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/41/EU af 3. april 2014 om den europæiske efterforskningskendelse i straffesager

1. INDLEDNING

Direktiv 2014/41/EU om den europæiske efterforskningskendelse i straffesager[1] ("direktivet") fastlægger en enkelt omfattende ramme baseret på princippet om gensidig anerkendelse, som gør det muligt for myndigheder i én medlemsstat at indsamle bevismateriale fra en anden medlemsstat.

Forslaget til direktivet blev stillet på initiativ af syv medlemsstater[2]. Rådet og Europa-Parlamentet vedtog det i overensstemmelse med artikel 82, stk. 1, litra a), i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) den 3. april 2014, og det er bindende for alle medlemsstater undtagen Irland og Danmark.

Direktivet erstattede de eksisterende rammer for indsamling af bevismateriale, nemlig EU's konvention om gensidig retshjælp fra 2000[3], rammeafgørelse 2008/978/RIA om den europæiske bevissikringskendelse[4] og rammeafgørelse 2003/577/RIA om indefrysning af bevismateriale[5].

De vigtigste elementer i direktivet er opført nedenfor.

- Den europæiske efterforskningskendelse er en **retsafgørelse**, der udstedes eller godkendes af en judiciel myndighed i en medlemsstat om at få en eller flere efterforskningsforanstaltninger gennemført eller anerkendt i en anden medlemsstat for at indsamle bevismateriale.

- Den dækker **alle former for efterforskningsforanstaltninger**[6] i alle en straffesags trin, bortset fra oprettelse af et fælles efterforskningshold.

- Medlemsstaterne er forpligtede til **hurtigt at anerkende og gennemføre en europæisk efterforskningskendelse uden yderligere formaliteter**, og den kan kun afvises under

[1] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/41/EU af 3. april 2014 om den europæiske efterforskningskendelse i straffesager (EUT L 130 af 1.5.2014, s. 1).
[2] Østrig, Bulgarien, Belgien, Estland, Slovenien, Spanien og Sverige.
[3] Konvention af 29. maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater (EFT C 197 af 12.7.2000, s. 1).
[4] Rådets rammeafgørelse 2008/978/RIA af 18. december 2008 om en europæisk bevissikringskendelse med henblik på fremskaffelse af genstande, dokumenter og data til brug i straffesager (EUT L 350 af 30.12.2008, s. 72). Denne rammeafgørelse blev ophævet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/95 af 20. januar 2016 om ophævelse af visse retsakter på området politisamarbejde og retligt samarbejde i straffesager (EUT L 26 af 2.2.2016, s. 9).
[5] Rådets rammeafgørelse 2003/577/RIA af 22. juli 2003 om fuldbyrdelse i Den Europæiske Union af kendelser om indefrysning af formuegoder eller bevismateriale (EUT L 196 af 2.8.2003, s. 45).
[6] For eksempel giver en europæisk efterforskningskendelse mulighed for at afhøre mistænkte og vidner, bl.a. ved hjælp af videokonferencer og indhentning af oplysninger om bankkonti eller andre finansielle konti eller foranstaltninger til sikring af bevismateriale.

begrænsede omstændigheder, f.eks. hensyn til vigtige nationale sikkerhedsinteresser og respekt for grundlæggende rettigheder.

- Direktivet fastsætter stramme **frister** for indsamling af de ønskede beviser.

- Det indeholder **standardformularer** til at udfylde en europæisk efterforskningskendelse (bilag A), bekræftelse af modtagelse (bilag B) og underretning af medlemsstaten om aflytning af telekommunikation på dennes område (bilag C)[7].

- Det indeholder flere supplerende **garantier for at beskytte retten til et forsvar**, navnlig artikel 1, stk. 3, samt artikel 6 og 14.

I januar 2021 fremsatte Kommissionen et forslag til ændring af direktivets artikel 20 for at tilpasse det til EU-reglerne om beskyttelse af personoplysninger[8].

I henhold til direktivets artikel 37 skal Kommissionen forelægge en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet om anvendelsen af dette direktiv på grundlag af både kvalitative og kvantitative oplysninger, herunder navnlig en evaluering af dets indvirkning på samarbejdet i straffesager og beskyttelsen af personer, samt om gennemførelsen af bestemmelserne om aflytning af telekommunikation i lyset af den tekniske udvikling.

Første del indeholder en beskrivelse af den aktuelle situation med hensyn til medlemsstaternes gennemførelse af direktivet med fokus på de vigtigste bestemmelser, der er afgørende for, at den europæiske efterforskningskendelse kan fungere problemfrit. Anden del indeholder en oversigt over de vigtigste elementer vedrørende medlemsstaternes anvendelse af direktivet.

I udarbejdelsen af rapporten anvendte Kommissionen oplysninger, som medlemsstaterne har afgivet i forbindelse med underretningen om de nationale foranstaltninger til gennemførelse af direktivet og svar på spørgeskemaer fra kompetente myndigheder og advokater i medlemsstaterne samt fra Eurojust og det europæiske retlige netværk på det strafferetlige område.

Rapporten dækker alle medlemsstater, der er bundet af direktivet.

[7] Rådet har offentliggjort retningslinjer for, hvordan formularerne skal udfyldes: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5291-2020-INIT/en/pdf.

[8] Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2014/41/EU for så vidt angår tilpasning til EU-reglerne om beskyttelse af personoplysninger (COM/2021/21 final).

2. GENEREL VURDERING

Ved udløbet af overgangsperioden den 22. maj 2017 (artikel 36, stk. 1) havde kun to medlemsstater givet meddelelse om de nødvendige foranstaltninger til Kommissionen, og otte andre medlemsstater gav meddelelse om foranstaltninger i de følgende dage og uger.

I juli 2017 indledte Kommissionen traktatbrudssager i henhold til artikel 258 i TEUF mod 13 medlemsstater (Østrig, Bulgarien, Cypern, Tjekkiet, Grækenland, Spanien, Kroatien, Luxembourg, Malta, Polen, Portugal, Sverige og Slovakiet) som følge af manglende meddelelse om foranstaltninger til gennemførelse af direktivet. I januar 2018 sendte Kommissionen begrundede udtalelser til Østrig, Bulgarien, Spanien og Luxembourg, fordi de stadig ikke havde underrettet Kommissionen om gennemførelsesforanstaltningerne. I september 2018 havde alle de medlemsstater, der er bundet af direktivet, meddelt deres nationale gennemførelsesforanstaltninger til Kommissionen. Analysen af disse foranstaltninger har ikke vist, at der mangler betydelige, enkeltstående elementer. Traktatbrudssagerne for manglende meddelelse af gennemførelsesforanstaltninger er derfor blevet afsluttet[9].

3. SÆRLIGE PUNKTER TIL VURDERING

3.1. Kompetente myndigheder og centrale myndigheder

I henhold til artikel 33, stk. 1, skal medlemsstaterne give Kommissionen oplysninger om, hvilke myndigheder der er kompetente til at udstede og gennemføre europæiske efterforskningskendelser, og om den eller de centrale myndigheder, der er udpeget i overensstemmelse med artikel 7, stk. 3. Alle medlemsstater har indsendt deres meddelelse til Kommissionen.

3.1.1. Udstedelsesmyndigheder (artikel 2, litra c))

Det bestemmes i artikel 2, litra c), at udtrykket "udstedelsesmyndighed" omfatter en dommer, domstol, undersøgelsesdommer eller offentlig anklager[10]. Det omfatter også enhver anden kompetent myndighed som defineret af udstedelsesstaten, der i den pågældende sag handler i sin egenskab af efterforskningsmyndighed i straffesager med kompetence til at indsamle bevismateriale i henhold til national ret, forudsat at den pågældende europæiske

[9] Dette berører dog ikke traktatbrudssager, som Kommissionen måtte indlede mod en medlemsstat, hvis den konstaterer, at de meddelte nationale foranstaltninger ikke gennemfører direktivet korrekt, eller der konstateres systemiske svagheder i den praktiske anvendelse deraf.

[10] Det præciseres i artikel 1, stk. 1, at en europæisk efterforskningskendelse er en retsafgørelse, som er udstedt eller godkendt af en judiciel myndighed.

efterforskningskendelse er godkendt af en dommer, domstol, undersøgelsesdommer eller offentlig anklager i udstedelsesstaten.

Domstolen har bestemt[11], at begreberne "judiciel myndighed" og "udstedelsesmyndighed", jf. artikel 1, stk. 1, og artikel 2, litra c), omfatter en medlemsstats anklagemyndighed uafhængigt af det retlige underordnelsesforhold, der kan foreligge mellem denne offentlige anklager eller anklagemyndighed og denne medlemsstats udøvende magt, og risikoen for, at den pågældende offentlige anklager eller anklagemyndighed direkte eller indirekte bliver underlagt anordninger eller individuel instruktion fra den udøvende magt i forbindelse med vedtagelsen af en afgørelse om udstedelse af en europæisk efterforskningskendelse.

I de fleste medlemsstater er myndigheder med kompetence til at udstede efterforskningskendelser anklagemyndigheden, undersøgelsesdommere eller domstole. I én medlemsstat er kun domstole kompetente til at udstede efterforskningskendelser, mens en anden medlemsstat udpegede skattemyndigheden, som har samme rettigheder og ansvar som en anklagemyndighed, til judiciel udstedelsesmyndighed i overensstemmelse med artikel 2, litra c), nr. i)[12]. Under halvdelen af medlemsstaterne benyttede sig af muligheden for at udpege kompetente efterforskningsmyndigheder såsom politiet til udstedelsesmyndigheder i overensstemmelse med artikel 2, litra c), nr. ii). I nogle tilfælde blev forvaltningsmyndigheder udpeget til udstedelsesmyndigheder i administrative straffesager. Offentlige anklagere, undersøgelsesdommere eller domstole blev udpeget som godkendende myndigheder for sådanne europæiske efterforskningskendelser. I én medlemsstat blev der ikke udpeget en godkendende myndighed for efterforskningskendelser udstedt af en forvaltningsmyndighed i administrative straffesager. Næsten alle medlemsstater gennemførte denne bestemmelse korrekt.

3.1.2. Fuldbyrdelsesmyndigheder (artikel 2, litra d))

Langt de fleste medlemsstater udpegede myndigheder med kompetence til at udstede efterforskningskendelser til også at være fuldbyrdelsesmyndigheder. I nogle medlemsstater er myndigheder med kompetence til at anerkende europæiske efterforskningskendelser og sikre deres gennemførelse også retshåndhævende myndigheder eller forvaltningsmyndigheder.

3.1.3. Centrale myndigheder (artikel 7, stk. 3)

Artikel 7, stk. 3, giver medlemsstaterne mulighed for at udpege en eller flere centrale myndigheder til at bistå de kompetente myndigheder. De kan gøre disse centrale myndigheder ansvarlige for den administrative fremsendelse og modtagelse af europæiske efterforskningskendelser og anden dermed forbunden korrespondance.

---

[11] Jf. Domstolens dom af 8. december 2020, Staatsanwaltschaft Wien/A. m.fl., C-584/19 PPU, ECLI:EU:C:2020:1002.

[12] Jf. sag C-66/20, verserer for Den Europæiske Unions Domstol.

Et betydeligt antal medlemsstater anmeldte mindst én central myndighed til Kommissionen. I de fleste tilfælde blev justitsministerierne udpeget til central myndighed, idet de dog blev pålagt forskellige opgaver. Enkelte af disse centrale myndigheder kan også bistå med den administrative forsendelse og modtagelse af europæiske efterforskningskendelser, og kun ganske få af disse medlemsstater anmoder om, at alle indgående europæiske efterforskningskendelser skal sendes gennem deres centrale myndighed. I enkelte tilfælde blev der anmeldt flere centrale myndigheder. I nogle medlemsstater kan myndighederne yde bistand, om end de ikke formelt er anmeldt som central myndighed.

Et par medlemsstater tillagde deres udpegede centrale myndigheder yderligere beføjelser (f.eks. ansvar for en indledende kontrol af, om alle nødvendige dokumenter var modtaget, eller beføjelse til at afvise at gennemføre en europæisk efterforskningskendelse under visse omstændigheder). Næsten alle medlemsstater gennemførte denne bestemmelse korrekt.

3.2. Definition af og anvendelsesområde for den europæiske efterforskningskendelse og sager, som kan give anledning til udstedelse af en sådan

3.2.1. Definition af en europæisk efterforskningskendelse (artikel 1)

Alle medlemsstater har gennemført artikel 1, stk. 1, der indeholder en definition af den europæiske efterforskningskendelse som en judiciel afgørelse, der er udstedt for at få en eller flere specifikke efterforskningsforanstaltninger udført i en anden medlemsstat med henblik på at indsamle bevismateriale. Det præciseres i betragtning 25, at direktivet fastsætter bestemmelser for udførelsen af en efterforskningsforanstaltning på alle trin i en straffesag, herunder selve retssagen. I ganske få medlemsstater kan en europæisk efterforskningskendelse også udstedes under opfyldelsen af en dom eller fuldbyrdelsen af en straf. En medlemsstat præciserede, at en europæisk efterforskningskendelse også kan udstedes med henblik på supplerende proceduremæssige foranstaltninger.

Nogle medlemsstater henviste ikke udtrykkeligt i deres gennemførelsesbestemmelser til de mistænktes eller tiltaltes ret – eller en advokats på deres vegne – til at anmode om udstedelse af en europæisk efterforskningskendelse (artikel 1, stk. 3), men dette kan skyldes, at denne ret allerede er fastlagt i de nationale strafferetsplejeregler.

Langt de fleste medlemsstater henviste ikke udtrykkeligt til grundlæggende rettigheder og retsprincipper (artikel 1, stk. 4) i deres gennemførelsesbestemmelser. Et lille antal medlemsstater henviste dog til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, til nationale forfatninger eller til Den Europæiske Unions charter om menneskerettigheder. De fleste medlemsstater gør dog den generelle betingelse om overholdelse af grundlæggende rettigheder til en grund til at afslå en europæisk efterforskningskendelse i overensstemmelse med artikel 11, stk. 1, litra f), i tilfælde af overtrædelse.

3.2.2. Anvendelsesområde (artikel 3)

Det bestemmes i direktivets artikel 3, at den europæiske efterforskningskendelses anvendelsesområde omfatter alle efterforskningsforanstaltninger med undtagelse af oprettelse af et fælles efterforskningshold og indsamling af bevismateriale inden for et sådant efterforskningshold. Det præciseres i betragtning 9 og 34, at direktivet ikke bør finde anvendelse på grænseoverskridende observationer som nævnt i konventionen om gennemførelse af Schengenaftalen[13] og på foreløbige foranstaltninger med henblik på konfiskation.

De fleste medlemsstater gennemførte udtrykkeligt artikel 3. Et par medlemsstater tilføjede yderligere undtagelser, nemlig indsamling af oplysninger fra strafferegistre, juridisk bistand i forbindelse med forkyndelse af retsdokumenter, afhøring af tiltalte ved hjælp af telefonkonference og beslaglæggelse af genstande, der kan konfiskeres. Grænseoverskridende overvågning som omhandlet i konventionen om gennemførelse af Schengenaftalen blev udtrykkeligt udelukket fra den europæiske efterforskningskendelses anvendelsesområde i et lille antal medlemsstater. Næsten alle gennemførte denne bestemmelse korrekt.

3.2.3. Sager (artikel 4)

Det hedder i direktivets artikel 4, at der kan udstedes en europæisk efterforskningskendelse i straffesager i alle medlemsstater (artikel 4, litra a)). En medlemsstat kræver dog straffesager for en strafbar handling, der er begået i udstedelsesstaten, i stedet for at henvise til "en handling, som er strafbar i henhold til udstedelsesstatens lovgivning". Enkelte medlemsstater anførte, at det i deres egenskab af udstedelsesstat var muligt at udstede en europæisk efterforskningskendelse i sager anlagt i forbindelse med handlinger, der var strafbare i henhold til national lov i udstedelsesstaten, fordi de udgør overtrædelser af retsreglerne i direktivets artikel 4, litra b), og artikel 4, litra c). I mange medlemsstater omfatter gennemførelseslovgivningen ikke en udtrykkelig henvisning til sager for strafbare handlinger eller overtrædelser, som en juridisk person kan drages til ansvar for eller straffes for i udstedelsesstaten (artikel 4, litra d)). Næsten alle medlemsstater gennemførte denne bestemmelse korrekt.

3.3. Udstedelse af en europæisk efterforskningskendelse

3.3.1. Den europæiske efterforskningskendelses indhold og form (artikel 5, stk. 1)

Artikel 5, stk. 1, fastlægger kravene til en europæisk efterforskningskendelses indhold og en forpligtelse til at udstede efterforskningskendelser i den form, der fremgår af direktivets bilag.

[13] Konvention om gennemførelse af Schengenaftalen af 14. juni 1985 mellem regeringerne for staterne i Den Økonomiske Union Benelux, Forbundsrepublikken Tyskland og Den Franske Republik om gradvis ophævelse af kontrollen ved de fælles grænser (EFT L 239 af 22.9.2000, s. 19).

De fleste medlemsstater gennemførte den form, der er fastlagt i direktivet, på en fuldstændig og korrekt måde.

3.3.2. Betingelser for udstedelse og fremsendelse af en europæisk efterforskningskendelse (artikel 6)

I henhold til artikel 6, stk. 1, kan der udstedes en europæisk efterforskningskendelse, hvor a) udstedelsen er nødvendig og står i et rimeligt forhold til de i artikel 4 omhandlede formål med retssagen under hensyn til den mistænktes eller tiltaltes rettigheder, og b) der kunne være blevet udstedt kendelse om den eller de efterforskningsforanstaltninger, der er anført i den europæiske efterforskningskendelse, under samme omstændigheder i en lignende national sag.

I nogle medlemsstater var det ikke muligt at identificere en specifik, udtrykkelig gennemførelse af artikel 6, stk. 1, mens der blev konstateret tilfælde af ukorrekt gennemførelse i enkelte andre medlemsstater.

En lang række medlemsstater nævnte ikke udtrykkeligt muligheden af at høre udstedelsesmyndigheden om betydningen af at fuldbyrde en europæisk efterforskningskendelse (artikel 6, stk. 3), men nogle af disse medlemsstater vedtog horisontale bestemmelser om at høre udstedelsesmyndigheden om anerkendelsen og gennemførelsen af europæiske efterforskningskendelser. Et lille antal medlemsstater gennemførte artikel 6, stk. 3, ved at henvise til kun at høre udstedelsesmyndigheden på de betingelser, der er fastlagt i overensstemmelse med artikel 6, stk. 1, litra a). Enkelte medlemsstater gjorde høring af udstedelsesmyndigheden obligatorisk og ikke skønsmæssig.

De fleste medlemsstater gennemførte artikel 6 korrekt. I enkelte medlemsstater er gennemførelsen dog ikke i overensstemmelse med direktivet.

3.3.3. Sprogordning (artikel 5, stk. 2 og stk. 3, samt artikel 33, stk. 1, litra b))

Ifølge artikel 5, stk. 3, oversætter den kompetente myndighed i udstedelsesstaten den europæiske efterforskningskendelse til det eller de officielle sprog i fuldbyrdelsesstaten eller et andet sprog angivet af fuldbyrdelsesstaten som acceptabelt.

De fleste medlemsstater gennemførte artikel 5, stk. 3, fuldt og korrekt. Meget få medlemsstater gennemførte den ikke udtrykkeligt.

Over halvdelen af medlemsstaterne meddelte i overensstemmelse med artikel 33, stk. 1, litra b), at de accepterer europæiske efterforskningskendelser på andre sprog end deres eget (typisk engelsk). Enkelte medlemsstater gjorde accept af et sådant eller sådanne andre sprog betinget af, at anmodningen er af hastende karakter, eller af en gensidig forpligtelse fra den anden berørte medlemsstat. Enkelte medlemsstater indførte præferencer for sprogordninger for visse nabomedlemsstater. Mens langt de fleste medlemsstater i deres gennemførelseslovgivning anfører det sprog, som kan bruges til at udarbejde eller oversætte en europæisk

efterforskningskendelse, når den pågældende medlemsstat er fuldbyrdelsesstat, specificerer enkelte medlemsstater ikke sprogordningen i deres gennemførelseslovgivning.

3.4. Anerkendelse og fuldbyrdelse af en europæisk efterforskningskendelse

3.4.1. Anerkendelse og fuldbyrdelse af en europæisk efterforskningskendelse (artikel 9)

Ifølge artikel 9 har fuldbyrdelsesmyndigheden en generel forpligtelse til at anerkende en europæisk efterforskningskendelse og fuldbyrde den på samme måde og på samme betingelser, som hvis det var en myndighed i fuldbyrdelsesstaten, der havde anmodet om den.

Ganske få medlemsstater henviste ikke udtrykkeligt til pligten til at anerkende en europæisk efterforskningskendelse i deres gennemførelseslovgivning. En medlemsstat henviste til, at fuldbyrdelse af en europæisk efterforskningskendelse skete efter skøn og ikke var en pligt.

De fleste medlemsstater gennemførte artikel 9, stk. 2, korrekt. Denne artikel kræver overholdelse af formaliteter og procedurer, som udstedelsesmyndigheden udtrykkeligt har angivet, forudsat at disse formaliteter og procedurer ikke strider mod grundlæggende retsprincipper i fuldbyrdelsesstaten. En medlemsstat indførte en skønsmæssig i stedet for en obligatorisk bestemmelse. I et par medlemsstater kunne der ikke identificeres relevante bestemmelser, som dækker administrative straffesager. Flere medlemsstater gennemførte henvisningen til "grundlæggende retsprincipper" som en generel henvisning til "national lov" eller dennes "grundprincipper".

I henhold til artikel 9, stk. 3, skal fuldbyrdelsesmyndigheden tilbagesende en europæisk efterforskningskendelse, der ikke er udstedt af en udstedelsesmyndighed i udstedelsesstaten. Langt de fleste medlemsstater gennemførte denne bestemmelse korrekt. Et par medlemsstater gennemførte den dog ikke udtrykkeligt, og en medlemsstat gennemførte den som grund til afslag på fuldbyrdelse eller anerkendelse.

I et lille antal medlemsstater kunne der ikke identificeres udtrykkelig gennemførelse af artikel 9, stk. 4 og 5, med en præcisering af, hvordan udstedelsesstaten kan bistå med fuldbyrdelsen af den europæiske efterforskningskendelse i fuldbyrdelsesstaten, og i enkelte andre medlemsstater blev der identificeret problemer med overholdelse

3.4.2. Benyttelse af alternative efterforskningsforanstaltninger (artikel 10)

I henhold til artikel 10, stk. 1, skal fuldbyrdelsesmyndigheden benytte en anden efterforskningsforanstaltning end den, der er omhandlet i den europæiske efterforskningskendelse, når efterforskningsforanstaltningen ikke findes i henhold til lovgivningen eller ikke ville være tilgængelig i en lignende national sag.

De fleste medlemsstater gennemførte artikel 10 korrekt, mens der blev identificeret problemer med overholdelse i enkelte medlemsstater. Disse problemer vedrører f.eks., at det er fakultativt

og ikke obligatorisk at benytte andre efterforskningsforanstaltninger (stk. 1), eller at det er obligatorisk og ikke fakultativt at benytte en mindre indgribende efterforskningsforanstaltning (stk. 3), mens enkelte medlemsstater gennemførte stk. 5 som grund til afslag på fuldbyrdelse eller anerkendelse.

3.4.3. Grunde til at afslå anerkendelse eller fuldbyrdelse (artikel 11, stk. 1, artikel 22, stk. 2, artikel 23, stk. 2, artikel 24, stk. 2, artikel 26, stk. 6, artikel 27, stk. 5, artikel 28, stk. 1, artikel 29, stk. 3, og artikel 30, stk. 5)

Den generelle forpligtelse til at fuldbyrde en europæisk efterforskningskendelse, jf. artikel 9, stk. 1, er begrænset af de fakultative grunde til at afslå anerkendelse eller fuldbyrdelse, der er anført i artikel 11, stk. 1, samt af de supplerende grunde for visse efterforskningsforanstaltninger, der er anført i artikel 22, stk. 2, artikel 23, stk. 2, artikel 24, stk. 2, artikel 26, stk. 6, artikel 27, stk. 5, artikel 28, stk. 1, artikel 29, stk. 3, og artikel 30, stk. 5.

Over halvdelen af medlemsstaterne gennemførte alle eller nogle af grundene til afslag på anerkendelse eller fuldbyrdelse i overensstemmelse med artikel 11, stk. 1, som obligatoriske, mens de øvrige medlemsstater gennemførte dem som fakultative. Nogle medlemsstater gennemførte ikke udtrykkeligt nogle grunde til afslag i overensstemmelse med artikel 11, stk. 1. Enkelte medlemsstater gennemførte ikke eller gennemførte supplerende grunde under artikel 22, stk. 2, artikel 24, stk. 2, artikel 26, stk. 6, artikel 27, stk. 5, artikel 28, stk. 1, artikel 29, stk. 3, og artikel 30, stk. 3, som obligatoriske grunde.

Der er konstateret betydelige forskelle i gennemførelsestilgangen, for så vidt angår artikel 11, stk. 1, litra d), der fastlægger en fakultativ grund til afslag, hvis fuldbyrdelsen af den europæiske efterforskningskendelse ville være i modstrid med ne bis in idem-princippet. Nogle medlemsstater henviser kun til selve princippet, andre præciserer det, og nogle af disse føjer en betingelse for håndhævelse til[14].

Med hensyn til afslag, der er begrundet i de grundlæggende rettigheder, jf. artikel 11, stk. 1, litra f), blev der konstateret korrekt gennemførelse i et stort antal medlemsstater. Et par medlemsstater henviste dog ikke til en sådan udtrykkelig grund til at afslå anerkendelse eller fuldbyrdelse. Dertil kommer, at et par medlemsstater undlod henvisninger til artikel 6 i TEUF og chartret, enkelte medlemsstater henviste til den europæiske menneskerettighedskonvention og én medlemsstat til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols domme.

Alle medlemsstater gennemførte grunden med dobbelt strafbarhed til at give afslag i overensstemmelse med artikel 11, stk. 1, litra g), mens nogle medlemsstater medtog undtagelser

[14] Dette hidrører fra artikel 54 i konventionen om gennemførelse af Schengenaftalen: "En person, over for hvem der er afsagt endelig dom ... kan ikke retsforfølges ... for de samme strafbare handlinger, dersom sanktionen, i tilfælde af domfældelse, er fuldbyrdet, er ved at blive fuldbyrdet eller ikke længere kan kræves fuldbyrdet efter den dømmende kontraherende parts lovgivning".

eller betingelser, der giver anledning til problemer med overholdelse. Med hensyn til de kategorier af lovovertrædelser, for hvilke kontrollen af dobbelt strafbarhed var bortfaldet, udelukker én medlemsstat ikke en sådan kontrol i forbindelse med landets statsborgere, mens andre gør det i forbindelse med tvangsforanstaltninger, medmindre sådanne foranstaltninger er begrænset til bestemte lovovertrædelser, eller der er en tærskel. En medlemsstat har mulighed for at gøre manglende anvendelse af denne grund til at afslå anerkendelse eller fuldbyrdelse betinget af gensidighed. Ganske få medlemsstater henviser ikke til en frihedsberøvende foranstaltning.

To medlemsstater gennemførte ikke artikel 11, stk. 2, idet de præciserede, at dobbelt strafbarhed som grund til afslag samt grunden til at afslå anerkendelse eller fuldbyrdelse under artikel 11, stk. 1, litra h), ikke finder anvendelse på de efterforskningsforanstaltninger, der er anført i artikel 10, stk. 2.

De fleste medlemsstater gennemførte undtagelsen for fiskale lovovertrædelser i forbindelse med skatter eller afgifter, told og valutahandel som omhandlet i artikel 11, stk. 3, korrekt, mens et lille antal medlemsstater ikke havde truffet gennemførelsesforanstaltninger.

I henhold til artikel 11, stk. 4, skal fuldbyrdelsesmyndigheden høre udstedelsesmyndigheden, inden den beslutter ikke at anerkende eller ikke at fuldbyrde en europæisk efterforskningskendelse af en eller flere af grundene til afslag på anerkendelse eller fuldbyrdelse. De fleste medlemsstater gennemførte bestemmelsen korrekt, men nogle kun delvist, f.eks. havde de udeladt ordene "enten helt eller delvis" og "hurtigst muligt" eller kravet om at høre udstedelsesmyndigheden om visse grunde til afslag på anerkendelse eller fuldbyrdelse.

I overensstemmelse med artikel 11, stk. 5, er fuldbyrdelsesmyndigheden forpligtet til at anmode en myndighed i dens medlemsstat om at ophæve privilegiet eller immuniteten, hvis denne myndighed har beføjelse dertil. Ganske få medlemsstater gennemførte ikke denne bestemmelse eller gennemførte den delvist.

Ud over de i direktivet anførte grunde til afslag på anerkendelse eller fuldbyrdelse af en europæisk efterforskningskendelse indførte nogle medlemsstater supplerende grunde i deres nationale lovgivning. Det kan f.eks. være, hvis en formular til en europæisk efterforskningskendelse eller oversættelsen heraf er ufuldstændig, ukorrekt eller mangler, hvis der er fremsat en vellykket anfægtelse af en europæisk efterforskningskendelse, hvis en europæisk efterforskningskendelse er trukket tilbage, eller hvis der er andre grunde, som gør det umuligt at gennemføre en retssag.

Så forskellige tilgange til gennemførelse kan skabe uoverensstemmelser mellem de forskellige retssystemer. Disse uoverensstemmelser kan gøre det vanskeligere at anvende direktivet i praksis. Domstolen har bekræftet[15], at "selv om den europæiske efterforskningskendelse ganske

[15] Jf. Domstolens dom af 8. december 2020, A. m.fl., C-584/19, ECLI:EU:C:2020:1002, præmis 64.

vist er et instrument, der bygger på princippet om gensidig tillid og princippet om gensidig anerkendelse, hvis fuldbyrdelse udgør hovedreglen, og afslaget på fuldbyrdelse er udformet som en undtagelse, der skal undergives en streng fortolkning".

3.5. Frister for anerkendelse eller fuldbyrdelse og grunde til at udsætte anerkendelsen eller fuldbyrdelsen (artikel 12 og 15)

Fristerne og principperne i artikel 12 er vigtige for den europæiske efterforskningskendelses effektivitet.

En række medlemsstater gennemførte ikke stk. 1 i dets ordlyd om at træffe en afgørelse om anerkendelse eller fuldbyrdelse og gennemførelse af efterforskningsforanstaltningen "med samme hurtighed og prioritet som i en lignende national sag".

Enkelte medlemsstater gennemførte ikke stk. 2, der kræver, at fuldbyrdelsesmyndigheden skal tage hensyn til udstedelsesmyndighedens anmodning om at få gennemført den europæiske efterforskningskendelse inden for en kortere frist eller inden en specifik dato.

Stk. 3 præciserer, at en afgørelse om anerkendelse eller fuldbyrdelse af en europæisk efterforskningskendelse skal træffes så hurtigt som muligt og senest 30 dage efter, at den kompetente fuldbyrdelsesmyndighed har modtaget den europæiske efterforskningskendelse. Et stort flertal af medlemsstaterne gennemførte fristen korrekt, men for et par medlemsstaters vedkommende er der problemer med overholdelse, f.eks. fordi de havde indført undtagelser.

Det fastslås i stk. 4, at fuldbyrdelsesmyndigheden hurtigst muligt skal udføre efterforskningsforanstaltningen og senest 90 dage, efter at afgørelsen om at anerkende eller fuldbyrde en europæisk efterforskningskendelse er truffet. Alle medlemsstater fastsatte denne frist i deres nationale lovgivning.

Stk. 5 og 6 tillader, at fristerne forlænges. Enkelte medlemsstater ser dog ikke ud til at have gennemført disse bestemmelser korrekt.

Anerkendelse og fuldbyrdelse af en europæisk efterforskningskendelse kan udskydes af de to grunde, der er fastlagt i artikel 15, stk. 1. Så snart disse grunde ikke længere er til stede, træffer fuldbyrdelsesmyndigheden straks de nødvendige foranstaltninger for at fuldbyrde den europæiske efterforskningskendelse og underretter udstedelsesmyndigheden herom (artikel 15, stk. 2). De fleste medlemsstater gennemførte disse bestemmelser. Meget få medlemsstater indførte en pligt til at udsætte anerkendelse eller fuldbyrdelse i stedet for at tillade et skøn. Et mindre antal medlemsstater gennemførte kun artikel 15, stk. 2, delvist.

3.6. Overførsel af bevismateriale (artikel 13)

Fuldbyrdelsesmyndigheden skal i henhold til artikel 13, stk. 1, uden unødig forsinkelse overføre bevismateriale til fuldbyrdelsesstaten. Bevismateriale kan også overføres direkte til de

kompetente myndigheder i udstedelsesstaten, der bistår med fuldbyrdelsen af en europæisk efterforskningskendelse i overensstemmelse med artikel 9, stk. 4, Ikke alle medlemsstater gennemførte denne bestemmelse korrekt.

Overførslen af bevismateriale kan blive udsat i afventen af en afgørelse om et retsmiddel, jf. artikel 13, stk. 2. Et lille antal medlemsstater gennemførte ikke denne bestemmelse eller gjorde det kun delvist. Enkelte medlemsstater indførte en pligt til at udsætte overførslen af bevismateriale, og en medlemsstat anførte, at overførsel af bevismateriale ikke må udsættes på grund af et retsmiddel.

I overensstemmelse med artikel 13, stk. 4, kan fuldbyrdelsesmyndigheden midlertidigt overføre bevismaterialet på betingelse af, at det tilbageleveres til udstedelsesstaten, når det allerede er relevant i andre sager. Et par medlemsstater gennemførte ikke denne bestemmelse.

3.7. Retsmidler (artikel 14)

Artikel 14, stk. 1, og betragtning 22 forpligter medlemsstaterne til at sikre, at retsmidler svarende til dem, der er tilgængelige i en lignende national sag, finder anvendelse på de efterforskningsforanstaltninger, der er anført i den europæiske efterforskningskendelse.

Adskillige medlemsstater præciserede ikke, at retsmidler svarende til dem, der er tilgængelige i en lignende national sag, finder anvendelse på de efterforskningsforanstaltninger, der er omfattet af en europæisk efterforskningskendelse, hvis en sådan er udstedt i den pågældende medlemsstat. Et par medlemsstater indførte ingen udtrykkelig bestemmelse for deres handlinger som fuldbyrdelsesstater. Et par medlemsstater anførte dog, at de nationale love vedrørende straffesager finder anvendelse. I et begrænset antal medlemsstater er der i gennemførelseslovgivningen fastsat retsmidler, som alene gælder for europæiske efterforskningskendelser.

Nogle medlemsstater gennemførte ikke udtrykkeligt stk. 2, idet de anførte, at kun udstedelsesstaten kunne anfægte de vægtige grunde til at udstede en europæisk efterforskningskendelse.

Et stort antal medlemsstater gennemførte ikke udtrykkeligt stk. 3, 4, 6 og 7 om oplysning om at søge retsmidler, gældende frister for at søge retsmidler eller følgerne af en juridisk anfægtelse.

Stk. 5 bestemmer, at udstedelsesmyndigheden og fuldbyrdelsesmyndigheden skal underrette hinanden om de søgte retsmidler mod udstedelsen, anerkendelsen eller fuldbyrdelsen af en europæisk efterforskningskendelse. Et ganske lille antal medlemsstater gennemførte ikke denne bestemmelse overhovedet, andre gennemførte den ikke korrekt.

3.8. Pligt til underretning (artikel 16)

Et flertal af medlemsstaterne gennemførte korrekt pligten i artikel 16 til at bekræfte modtagelsen af en europæisk efterforskningskendelse og tilstille udstedelsesstaten andre oplysninger i forbindelse med anerkendelsen eller fuldbyrdelsen af en europæisk efterforskningskendelse. Et lille antal medlemsstater gennemførte dog kun artikel 16 delvist (f.eks. havde de udeladt "hurtigst muligt" og "straks"; pligten til at bekræfte modtagelse af en europæisk efterforskningskendelse påhviler ikke fuldbyrdelsesmyndigheden, hvis en central myndighed er involveret; artikel 16, stk. 2, litra b), er ikke gennemført).

4. INDSAMLING AF OPLYSNINGER

I september 2020 udsendte Kommissionen spørgeskemaer til kompetente myndigheder og advokater i medlemsstaterne, til Eurojust og til det europæiske retlige netværk, hvor den anmodede om både kvalitative og kvantitative oplysninger i henhold til direktivets artikel 37. Den modtog svar fra 19 kompetente myndigheder i medlemsstaterne, Eurojust og det europæiske retlige netværk samt ni svar fra advokater.

Det fremgår af svarene fra de kompetente myndigheder, at den europæiske efterforskningskendelse ofte bliver brugt: antallet af udstedte og fuldbyrdede europæiske efterforskningskendelser siden det tidspunkt, hvor direktivet trådte i kraft, varierer mellem et lavt trecifret tal (f.eks. udstedte én medlemsstat 364 europæiske efterforskningskendelser og modtog 180 til fuldbyrdelse) og et lavt femcifret tal (f.eks. udstedte én medlemsstat omkring 15 900 efterforskningskendelser og modtog omkring 10 500 til fuldbyrdelse). Antallet af europæiske efterforskningskendelser, hvor det europæiske retlige netværk blev anmodet om bistand, steg desuden betydeligt fra 255 i 2017 til 1 762 i 2019. Denne bistand omfattede f.eks. direkte kontakter mellem myndigheder, fremskyndelse af samarbejde samt tilvejebringelse af information om retlige spørgsmål vedrørende en straffesags status. Siden direktivets ikrafttræden er der i 3 348 sager, som involverer europæiske efterforskningskendelser, søgt om bistand fra Eurojust. Bistandens art varierede fra sag til sag og dækkede flere trin, lige fra udstedelse af en europæisk efterforskningskendelse til anerkendelse, fuldbyrdelse og opfølgning af den.

Afhøring af en person og indhentning af oplysninger om bankkonti og andre finansielle konti er blandt de efterforskningsforanstaltninger, der var genstand for de fleste anmodninger i hovedparten af medlemsstaterne. Det ser dog ud til, at de fleste former for efterforskningsforanstaltninger regelmæssigt er genstand for anmodninger.

De fleste europæiske efterforskningskendelser blev fuldbyrdet korrekt (mellem 76,65 % af europæiske efterforskningskendelser fuldbyrdet i én medlemsstat og 96,93 % fuldbyrdet i en anden), og kun meget få blev afslået (mellem 0 % af europæiske efterforskningskendelser udstedt i én medlemsstat og 17 % udstedt i en anden). Der var dog et par problemer med afslag

på at fuldbyrde europæiske efterforskningskendelser i enkeltstående sager, f.eks. begrundet med dobbelt strafbarhed, eller fordi den ønskede foranstaltning ikke kunne tillades i henhold til national lov, samt af faktuelle grunde eller på grund af oversættelsesspørgsmål, herunder grunde såsom proportionalitet, de minimus-politikker og covid-19-pandemien samt ubegrundede afslag. Kun et par medlemsstater påberåbte sig artikel 11, stk. 1, litra f) (grundlæggende rettigheder), som grund til at afslå anerkendelse eller fuldbyrdelse.

De fleste medlemsstater meddelte, at de havde fuldbyrdet en europæisk efterforskningskendelse og overført bevismateriale til udstedelsesstaten inden for 31 til 60 dage. Mange medlemsstater meddelte dog, at de først havde modtaget bevismateriale fra fuldbyrdelsesstaten efter 91-120 dage. Et stort antal medlemsstater mener, at tidsfristerne i forbindelse med den europæiske efterforskningskendelse er passende. En gruppe medlemsstater indberettede dog (alvorlige) individuelle forsinkelser, selv i hastesager, mens nogle svar tyder på, at overholdelse af tidsfrister varierer blandt medlemsstaterne. Interne procedurer, arbejdsbyrde, covid-19-pandemien og andre grunde, såsom at det ikke havde været muligt at forkynde en tilsigelse, blev anført som nogle af grundene til forsinkelser. Nogle medlemsstater meddelte, at de havde løst sådanne problemer gennem direkte kontakter eller ved at få hjælp fra Eurojust, det europæiske retlige netværk eller Europol til presserende anmodninger.

De fleste medlemsstater mener, at de nuværende rammer for gensidig anerkendelse af europæiske efterforskningskendelser er tilfredsstillende med hensyn til at indsamle bevismateriale. Dette er dog ikke tilfældet for elektronisk bevismateriale[16], hvor medlemsstaterne fortsat mener, der er et kraftigt behov for specifikke regler, som bliver så meget desto mere presserende på grund af den øgede digitalisering og covid-19-pandemien. De fleste medlemsstater mener også, at direktivet har forenklet og fremskyndet indsamlingen af bevismateriale og haft en positiv indvirkning på det retslige samarbejde i straffesager. Eurojust og det europæiske retlige netværk er i vid udstrækning enige i denne vurdering.

Oftest er det formularens længde og kompleksitet, der har hindret den europæiske efterforskningskendelse i at fungere problemfrit. Der blev også konstateret forskelle i de nationale retlige rammer for indsamling af bevismateriale samt andre praktiske problemer i forbindelse med anvendelsen i enkeltstående sager, f.eks. at fuldbyrdelsesstaten anmoder om at sende den nationale afgørelse (dom) ud over formularen til den europæiske efterforskningskendelse, ufuldstændige formularer, dårlige oversættelser og sager, hvor fuldbyrdelsesstaten ikke følger de specifikke proceduremæssige krav, som udstedelsesstaten stiller. Med hensyn til sidstnævnte forhold understregede et par medlemsstater dette i forbindelse med antageligheden af bevismateriale, som var opnået gennem en europæisk efterforskningskendelse hos domstole. Andre medlemsstater meddelte dog, at de ikke havde

[16] https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/criminal-justice/e-evidence-cross-border-access-electronic-evidence_en.

problemer med bevismateriales antagelighed, eller at de ikke havde oplysning om noget sådant. De fleste medlemsstater foretrak foranstaltninger af ikkelovgivningsmæssig art til at forbedre den europæiske efterforskningskendelses funktion, men kom også med forslag til at forenkle formularen.

Med hensyn til aflytning af telekommunikation kunne de fleste medlemsstater enten ikke fremlægge nøjagtige tal for, hvor ofte denne foranstaltning var blevet brugt, eller indberettede temmelig lave tal. For så vidt angår artikel 30 varierede antallet af europæiske efterforskningskendelser mellem 0 i én medlemsstat og 25 i en anden. Antallet af modtagne europæiske efterforskningskendelser varierede fra 0 i én medlemsstat til 90 i en anden. Med hensyn til artikel 31 varierede antallet af meddelelser fra 0 i én medlemsstat til mindst 40 i en anden, og antallet af modtagne meddelelser varierede fra 0 i én medlemsstat til 35 i en anden. De fleste medlemsstater kunne ikke angive, i hvor mange sager aflytning af telekommunikation (jf. artikel 30 eller 31) var blevet afvist, eller de angav meget lave tal.

På spørgsmålet om, hvorvidt direktivets bestemmelser om aflytning af telekommunikation under hensyntagen til den tekniske udvikling er tilfredsstillende, svarede de fleste medlemsstater, at de fandt direktivet tilfredsstillende i den henseende og mente ikke, at udfordringerne kunne håndteres med lovgivning. Enkelte medlemsstater foreslog, at direktivets anvendelsesområde blev præciseret yderligere eller mente, at der var behov for specifik regulering af udbydere af såkaldte over the top-tjenester (OTT). Det var nogle medlemsstater slet ikke enige i.

I forbindelse med drøftelserne i efteråret 2018 om de nyligt foreslåede regler for grænseoverskridende adgang til elektronisk lagret bevismateriale hørte Kommissionen medlemsstaterne om aktuelle problemer og muligheder for at forbedre grænseoverskridende aflytning i realtid. Disse høringer viste, at betingelserne for at udstede afgørelser om aflytning (såsom begrænsning af brugen af foranstaltningen til bestemte lovovertrædelser eller specifikke tærskler for straffe) i medlemsstaternes nationale love varierer meget, og at der primært var tale om tekniske udfordringer vedrørende grænseoverskridende videregivelse af data. Alligevel blev det eksisterende europæiske efterforskningskendelsessystem anset for at være hensigtsmæssigt og et nyttigt værktøj til at behandle grænseoverskridende anmodninger mellem medlemsstater. Høringerne viste også, at lovgivningsforanstaltninger, herunder behandling af realtidsaflytning som en del af den foreslåede e-bevismaterialepakke og harmonisering af de forskellige nationale betingelser for at håndtere problemerne, ikke blev anset for at være hensigtsmæssige. Endelig viste vurderingen af overholdelse, at de fleste medlemsstater gennemførte artikel 30 og 31 korrekt, mens enkelte andre ikke gennemførte dele af disse bestemmelser eller på anden vis ikke var i overensstemmelse med direktivet, f.eks. fordi de indførte obligatoriske i stedet for fakultative grunde til at afslå anerkendelse eller fuldbyrdelse.

Både det europæiske retlige netværk og Eurojust rapporterede også[17] om forskellige problemer med den praktiske anvendelse af direktivet, f.eks. behandling af hastesager, dårlige oversættelser, svagheder i formularen til den europæiske efterforskningskendelse, mangel på udtrykkelig regulering af "specialitetsreglen" og forskellig fortolkning af bestemmelserne. De foreslog, at der træffes både lovgivningsmæssige og ikkelovgivningsmæssige foranstaltninger til at løse disse problemer.

Det fremgik af flere advokaters svar, at de havde begrænset praktisk erfaring med europæiske efterforskningskendelser. For eksempel havde de ingen eller næsten ingen erfaring med at anfægte udstedelse af en europæisk efterforskningskendelse eller anerkendelse eller fuldbyrdelse deraf. Det fremgik af ganske få svar, at anmodninger fra forsvaret om at indsamle bevismateriale fra andre medlemsstater (artikel 1, stk. 3) kun meget sjældent blev imødekommet. I nogle af svarene fremhævedes vigtigheden af en europæisk efterforskningskendelse som supplement til den europæiske arrestordre[18]. Det fremgik af en række svar, at de nuværende rammer for gensidig anerkendelse af europæiske efterforskningskendelser på tilfredsstillende vis beskytter grundlæggende rettigheder, men der blev fremsat et par forslag til at forbedre europæiske efterforskningskendelsers funktion gennem ikkelovgivningsmæssige foranstaltninger.

Mange medlemsstaters kompetente myndigheder, advokater og især det europæiske retlige netværk og Eurojust kom med eksempler på god praksis. Det omfatter f.eks. direkte høringer mellem myndigheder, uddannelse af fagfolk, koordineringsmøder eller publikationer om brugen af den europæiske efterforskningskendelse.

5. KONKLUSION

Direktivet er det vigtigste instrument til indsamling af bevismateriale i EU. Med det er der indført en ny tilgang baseret på princippet om gensidig anerkendelse til indsamling af bevismateriale i straffesager. Generelt bibragte direktivet EU merværdi sammenlignet med tidligere instrumenter, fordi det strømlinede processen med at indsamle bevismateriale og indførte konkrete frister for dette.

Medlemsstaterne har gjort en stor indsats til dato, men vurderingen viser også, at der stadig er problemer med visse af direktivets centrale bestemmelser, såsom grunde til at afslå anerkendelse

[17] Eurojust og det europæiske retlige netværk har også beskrevet en række praktiske forhold vedrørende anvendelse, f.eks. i Eurojusts og det europæiske retlige netværks fælles notat fra juni 2019 og i en rapport om Eurojusts sagsarbejde fra november 2020.

[18] Rådets rammeafgørelse 2002/584/RIA af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne (EFT L 190 af 18.7.2002, s. 1).

eller fuldbyrdelse. Kommissionen vil fortsat vurdere medlemsstaternes overholdelse af direktivet og træffe hensigtsmæssige foranstaltninger for at sikre, at det overholdes i hele EU.[19]

Samtidig arbejder Kommissionen tæt sammen med medlemsstaterne om at løse problemerne med at gennemføre direktivet. Siden dets vedtagelse har Kommissionen afholdt tre ekspertmøder med medlemsstaterne for at hjælpe dem med direktivets anvendelse i praksis[20]. Kommissionen arbejder desuden, navnlig gennem finansiel bistand, med at fremme en effektiv anvendelse af den europæiske efterforskningskendelse og dermed øge kendskabet til den og fremhæve behovet for at uddanne fagfolk i at bruge den[21]. Den har også udviklet det digitale system til udveksling af elektronisk bevismateriale (eEDES), et it-værktøj, som medlemsstaterne kan bruge til hurtigt og sikkert at udveksle europæiske efterforskningskendelser i digitalt format, samtidig med at de overholder kravene i direktivet. Systemet kan også bruges til at sende elektronisk bevismateriale og de dermed forbundne beviser fra fuldbyrdelses- til udstedelsesstaten. Kommissionen opfordrede i sin meddelelse om digitalisering af retsvæsenet, der blev vedtaget den 2. december 2020[22], medlemsstaterne til at koble sig på eEDES, da det er forventningen, at dette system vil højne direktivets effektivitet.

Endelig forventes det, at fremtidige bestemmelser for elektronisk bevismateriale[23] supplerer direktivet og indfører hurtige procedurer, som afspejler det særlige ved elektronisk bevismateriale og afhjælper fagfolks presserende og stigende behov.

[19] I overensstemmelse med sin håndhævelsesstrategi som fastlagt i Kommissionens meddelelse — EU-retten: Bedre resultater gennem bedre anvendelse (C/2016/8600) undersøger Kommissionen prioriterede sager, hvor medlemsstaterne ikke har gennemført direktiverne korrekt.

[20] Den 25. januar 2016, 18. maj 2016 og 22. juni 2017.

[21] Europa-Parlamentets og Rådets fremtidige forordning om oprettelse af programmet for retlige anliggender.

[22] Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget, *Digitalisering af retsvæsenet i Den Europæiske Union En værktøjskasse fuld af muligheder* (COM/2020/710 final).

[23] Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om europæiske editions- og sikringskendelser om elektronisk bevismateriale i straffesager (COM/2018/225 final), forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om harmoniserede regler for udpegning af retlige repræsentanter med henblik på indsamling af bevismateriale i straffesager (COM/2018/226 final).